

DECYZJA Nr 20/2022
O ŚRODOWISKOWYCH UWARUNKOWANIACH

Na podstawie art. 71 ust. 2 pkt 2, art. 75 ust.1 pkt 4, art. 84 ust. 1 i ust. 1a oraz art. 85 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2022r., poz. 1029 ze zm., zwanej dalej „ustawą ooś”), w związku z art.104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2021r. poz. 735 ze zm., zwanej dalej „Kpa”), po rozpatrzeniu wniosku z dnia 19 kwietnia 2021r. Pana _____, prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą S.M.B. Ampex o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia pn.: *„Instalacja paneli fotowoltaicznych 3 MW na działce nr 57/3, 59/2, 60/2, 362/2 obręb Nuna, gmina Nasielsk”*

- I. **stwierdzam brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego przedsięwzięcia;**
- II. **określam istotne warunki korzystania ze środowiska w fazie realizacji i eksploatacji lub użytkowania przedsięwzięcia, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności ochrony cennych wartości przyrodniczych, zasobów naturalnych i zabytków oraz ograniczenia uciążliwości dla terenów sąsiednich, zgodnie z którymi:**
 1. Wszelkie działania związane z realizacją inwestycji winny być prowadzone z uwzględnieniem przepisów z zakresu ochrony gatunkowej. W związku z czym, przed przystąpieniem do prac ziemnych należy dokonać oględzin terenu pod kątem występowania gatunków chronionych i ich siedlisk, a także analizy przepisów z zakresu ochrony gatunkowej także w kontekście możliwości uzyskania decyzji zezwalających na odstępstwa od zakazów obowiązujących w stosunku do ww. form ochrony przyrody (ochrona gatunkowa).
 2. W przypadku stwierdzenia w ich obrębie:
 - a) zwierząt i ich schronień niestanowiących miejsc rozrodu napotkane osobniki należy ewakuować na stanowiska zastępcze zlokalizowane poza zasięgiem oddziaływania prac dające im możliwość dalszej, bezpiecznej egzystencji;
 - b) zwierząt przystępujących do rozrodu należy wstrzymać prace do czasu ich zakończenia lub uzyskać stosowne decyzje derogacyjne.
 3. Prace budowlane/montażowe należy prowadzić poza okresem lęgowym ptaków (tj. z wyłączeniem okresu od 1 marca do 15 września) lub w tym okresie pod nadzorem ornitologicznym.
 4. Otwarte wykopu ziemne na terenie budowy należy zabezpieczyć (wygradzenia, przykrycia) przed możliwością wpadania do nich drobnych zwierząt lub w miarę możliwości wyprofilować kąt nachylenia jednej ze skarp wykopu w sposób umożliwiający samodzielne wychodzenie uwięzionych zwierząt. Wykopy należy regularnie kontrolować do czasu ich zasypania, a w przypadku stwierdzenia w nich poszczególnych osobników zwierząt (małe ssaki, płazy, gady) należy je ewakuować poza teren budowy.

5. Ogrodzenie terenu inwestycji nie może przekraczać wysokości 2,5 m. Należy pozostawić wolną przestrzeń ok. 15 cm od powierzchni ziemi. Zakazuje się stosowania ogrodzenia z prefabrykatów betonowych.
6. Przy realizacji farmy należy zastosować moduły fotowoltaiczne o powierzchni antyrefleksyjnej.
7. Na etapie eksploatacji inwestycji należy stosować koszenie mechaniczne w terminie po 15 sierpnia, od centrum farmy w kierunku jej brzegów.
8. Po zakończeniu budowy farmy teren niezabudowany i nieutwardzony należy obsiać mieszkanką rodzimych gatunków traw i roślin zielnych, przy uwzględnieniu panujących warunków siedliskowych.
9. Prace związane z realizacją przedsięwzięcia prowadzić w sposób niezagrożący środowisku gruntowo-wodnemu m.in. poprzez użycie sprzętu będącego w dobrym stanie technicznym, odpowiednią organizację prac budowlanych, magazynowanie materiałów i surowców niezbędnych do prowadzenia robót w sposób bezpieczny dla środowiska gruntowo-wodnego;
10. Teren inwestycji wyposażyć w materiały sorpcyjne umożliwiające szybkie usunięcie ewentualnych wycieków paliw;
11. W sytuacjach awaryjnych, takich jak np. wyciek paliwa, podjąć natychmiastowe działania w celu usunięcia awarii oraz usunięcia zanieczyszczonego gruntu; zanieczyszczony grunt należy przekazać podmiotom uprawnionym do jego rekultywacji;
12. W przypadku kolizji z urządzeniami melioracyjnymi występującymi poza ewidencją PGW Wody Polskie, należy uzgodnić warunki przebudowy z właścicielem gruntu lub sąsiadującym użytkownikiem terenu;
13. Prace ziemne związane z montażem paneli fotowoltaicznych (posadowienie konstrukcji) oraz układaniem okablowania prowadzić bez konieczności prowadzenia prac odwodnieniowych;
14. Na etapie realizacji inwestycji ścieki bytowe odprowadzać do przenośnych toalet typu Toy-Toy; gromadzone ścieki usuwać wozem asenizacyjnym i wywozić do oczyszczalni ścieków;
15. Czyszczenie paneli fotowoltaicznych wykonywać przy użyciu zdemineralizowanej wody bez dodatku substancji chemicznych/detergentów lub za pomocą bezwodnej technologii;
16. W przypadku zastosowania transformatorów olejowych należy zastosować szczelne misy olejowe będące w stanie zmagazynować 100 % oleju oraz wody z akcji gaśniczej, wykonane z takich materiałów aby ciecz izolacyjna lub olej nie przedostały się do środowiska gruntowo-wodnego;
17. Odpady magazynować w zależności od rodzaju w szczelnych kontenerach lub pojemnikach ustawionych w wyznaczonych miejscach, zabezpieczając przed dostępem osób postronnych i niekorzystnym wpływem czynników atmosferycznych a następnie sukcesywnie przekazywać do odbioru podmiotom do unieszkodliwienia lub prowadzącym odzysk, posiadającym stosowne zezwolenia w zakresie gospodarowania odpadami.
18. Emisję spalin minimalizować poprzez wyłączanie silników podczas załadunku i rozładunku materiałów, a drogi utrzymywać w stanie ograniczającym pylenie;
19. Stosować w pełni sprawny sprzęt, ograniczać czas pracy sprzętu do niezbędnego minimum oraz prowadzić prace w sposób powodujący w jak najmniejszym stopniu wtórne pylenie (zraszanie powierzchni nieutwardzonych przy długotrwałych suszach w okresie letnim);
20. Na etapie realizacji niezanieczyszczone wody opadowe i roztopowe z terenu zaplecza budowy odprowadzać do gruntu: odprowadzenie ww. wód prowadzić w sposób

niepowodujący zalewania terenów sąsiednich oraz niezmieniający stanu wody na gruncie, a zwłaszcza kierunku i natężenia odpływu ww. wód znajdujących się na gruncie;

21. Prace budowlane prowadzić w godzinach od 6.00 do 22.00;
22. Transport paneli fotowoltaicznych, elementów konstrukcyjnych oraz elementów infrastruktury technicznej prowadzić wyłącznie w porze dnia;
23. Zaplecze budowy zlokalizować na terenie położonym w możliwie największej odległości od zabudowy mieszkaniowej;

UZASADNIENIE

W dniu 20 kwietnia 2021r. do Burmistrza Nasielska wpłynął wniosek, firmy S.M.B. Ampex z siedzibą w Warszawie, o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację ww. przedsięwzięcia. Przedmiotowy wniosek spełniał wymogi art. 74 ust. 1 ustawy ooś. Na podstawie art. 61 § 4 Kpa oraz art. 73 ust. 1 ustawy ooś, w dniu 11 maja 2021r. wszczęto postępowanie administracyjne w przedmiotowej sprawie. Zgodnie z art. 72 ust. 1 pkt 4 w/w ustawy ooś, organem właściwym do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedmiotowego przedsięwzięcia jest Burmistrz Nasielska.

Przystępując do rozpatrzenia wniosku, na podstawie charakterystyki planowanego zadania zawartej w karcie informacyjnej załączonej do wniosku, dokonano kwalifikacji inwestycji odnośnie zaliczenia jej do odpowiedniej grupy przedsięwzięć. Stwierdzono, że planowane zadanie wpisuje się w treść § 3 ust. 1 pkt 54 lit. b rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2019r., poz. 1839), czyli zaliczane jest do inwestycji, dla której obowiązek sporządzenia raportu może być wymagany.

Z uwagi na powyższe pismem z dnia 11 maja 2021 r. Burmistrz Nasielska zwrócił się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Dworze Mazowieckim oraz Dyrektora Zarządu Zlewni w Dębem Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie o opinię w zakresie potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i ewentualnego zakresu raportu dla planowanego zadania, realizując tym samym dyspozycję art. 64 ustawy ooś.

W toku prowadzonego postępowania Burmistrz Nasielska uzyskał opinię sanitarną z dnia 25 maja 2021r. znak ZNS.712.12.2021 Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Dworze Mazowieckim o braku potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

W dniu 11 czerwca 2021r. Dyrektor Zarządu Zlewni w Dębem Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie wyraził opinię znak WA.ZZŚ.2.435.1.112.2021.PJ, że dla planowanego przedsięwzięcia nie istnieje potrzeba przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko oraz wskazał niezbędne do zastosowania przez inwestora warunki dotyczące realizacji i eksploatacji planowanego zamierzenia. Spośród zaproponowanych przez organ opiniujący obostrzeń Burmistrz Nasielska w całości uwzględnił wszystkie wskazania Dyrektora Zarządu Zlewni w Dębem, uznając je za zasadne wobec możliwych do wystąpienia oddziaływań na środowisko oraz adekwatne do skali i charakteru planowanej inwestycji.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie postanowieniem z dnia 1 kwietnia 2022r., znak WOOS-I.4220.752.2021.BS.3, wyraził stanowisko o braku konieczności

przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla planowanego przedsięwzięcia oraz wskazał warunki i wymagania konieczne do określenia w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Burmistrz Nasielska w dniu 14 kwietnia 2022r. wydał postanowienie Nr 14/2022, którym nałożył obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko dla planowanego przedsięwzięcia oraz ustalił zakres raportu na zgodny z zapisami art. 66 ustawy ooś, a także określił elementy wymagające szczegółowej analizy.

W dniu 9 maja 2022r. do Burmistrza Nasielska wpłynęło zażalenie prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą S.M.B. Ampex na ww. postanowienie. W dniu 29 lipca 2022r. Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Warszawie postanowieniem sygn. KOA/2261/Oś/22, uchyliło w całości postanowienie Burmistrza Nasielska z 14 kwietnia 2022r., nakładające obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko wraz z ustaleniem zakresu raportu oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięcia i stwierdziło brak podstaw do nałożenia obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Zdaniem Kolegium, zgodnie z przedłożoną przez Inwestora dokumentacją brak było podstaw do nałożenia obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Kolegium stwierdziło, że z opinii Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie wynika, że ze względu na stopień przekształcenia terenu inwestycji oraz jego otoczenia, nałożenie obowiązku oceny oddziaływania na środowisko ze względu na uwarunkowania przyrodnicze nie jest konieczne. Ponadto argumentem do stwierdzenia braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko jest fakt że działanie instalacji nie powoduje zanieczyszczeń, brak jest emisji gazów, emisji hałasu, produkcji odpadów, nie ma bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia. Ponadto, powierzchnia podlegająca przekształceniu w związku z realizacją planowanego przedsięwzięcia nie rozciągnie się poza teren działek inwestycyjnych. W konsekwencji obszar oddziaływania inwestycji zamknie się w granicach wnioskowanej działki. Ponadto, co jednogłośnie ustaliły organy specjalistyczne, planowana inwestycja należy do bezemisyjnych i jej realizacja nie przyczyni się do powstania jakichkolwiek zagrożeń do środowiska naturalnego. Samo zaś oddziaływanie inwestycji na etapie realizacji będzie miało charakter oddziaływania lokalnego, krótkotrwałego i przemijającego (głównie hałas i immisje wynikające z prac ziemnych). Brak zatem wg Kolegium podstaw do nałożenia obowiązku o którym mowa w art. 63 ust. 1 ustawy ooś.

Przystępując do ponownego rozpatrywania zgromadzonego materiału dowodowego w sprawie, Burmistrz Nasielska dokładnie przeanalizował zebrany w sprawie materiał dowodowy pod kątem uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, mając na uwadze stanowiska organów opiniujących i uwzględniając wszystkie warunki wskazane przez te organy, a także postanowienie Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Warszawie z dnia 21 lipca 2022r. oraz uwarunkowania wymienione w art. 63 ust. 1 ustawy ooś, poddał analizie:

1. Rodzaj i charakterystykę przedsięwzięcia, z uwzględnieniem:

- a) **skali przedsięwzięcia i wielkości zajmowanego terenu oraz ich wzajemnych proporcji, a także istotnych rozwiązań charakteryzujących przedsięwzięcie:**

Przedsięwzięcie polega na instalacji paneli fotowoltaicznych wraz z infrastrukturą techniczną (konstrukcje i elementy montażowe, panele fotowoltaiczne, inwertery DC/AC, okablowanie

solarne, kontenerowe rozdzielnice NN/SN, układy pomiarowo - zabezpieczające, linie kablowe oraz pozostałe oprzyrządowanie) służącej do wytwarzania energii elektrycznej z energii słońca o łącznej max do 3MW. Przedsięwzięcie realizowane będzie na działkach nr 57/3, 59/2, 60/2 i 362/2 w miejscowości Nuna.

Powierzchnia całkowita nieruchomości, na której planowane jest przedsięwzięcie wynosi 7,92 ha, grunty zajęte pod panele wynosić będą max. 3,5 ha, natomiast powierzchnia pod zabudowę instalacji 4,5 ha. Realizacja przedsięwzięcia nastąpi jedynie na terenach gruntów ornych klasy V i VI, obecnie intensywnie użytkowanych rolniczo.

Działki inwestycyjne na której planowane jest usytuowanie farmy słonecznej nie graniczą bezpośrednio z zabudową mieszkalną. Najbliższa zabudowa mieszkaniowa znajduje się w odległości ok. 100 m. Lokalizacja wjazdu i wyjazdu planowana jest z istniejącej drogi.

Na całym obszarze inwestycji planowane jest usytuowanie do 9000 paneli fotowoltaicznych w zależności od wyboru mocy nominalnej i wielkości pojedynczego modułu. Panele fotowoltaiczne układane będą na stołach montażowych mieszczących 4 szt. dwu podporowe (w tym systemie montażowym wysokość wynosić będzie 4 metry). Panele fotowoltaiczne zamontowane na stalowych konstrukcjach montażowych nachylone będą pod kątem od 23 do 28 stopni. Poszczególne panele połączone będą ze sobą kablami solarnymi tworzącymi sekcje. Każda z sekcji połączona zostanie z falownikami napięcia (inwerterów DC/AC) za pomocą kabli solarnych biegnących w korytarzach połączonych z metalową konstrukcją nośną. Na całym obszarze inwestycji planowane jest usytuowanie max 120 falowników napięcia – liczba uzależniona będzie od wyboru rozwiązania technologicznego i możliwa będzie do określenia na dalszym etapie.

Falowniki napięcia połączone zostaną następnie z stacjami transformatorowymi/rozdzielnicami nn/SN wyposażonymi w niezbędne układy pomiarowo – zabezpieczające. Na całym obszarze inwestycji planowane jest usytuowanie max 3 kontenerowych rozdzielnic o wymiarach 3x6 metra oraz wysokości do 4 metrów.

Wygenerowana energia elektryczna dostarczana będzie do sieci energetycznej koncernu energetycznego ENERGA Operator poprzez stację transformatorową nn/SN oraz podziemną linię kablową SN 15kw do określonego w technicznych warunkach przyłączeniowych punktu wpięcia w sieć dystrybucyjną.

Planowane jest stworzenie ścieżki technicznej (nieutwardzonej) o szerokości 3 metrów wokół całego terenu inwestycji, umożliwiającej dostęp do poszczególnych sekcji. Na ścieżce, jak i w międzyrzędziach paneli w czasie eksploatacji planuje się kosić roślinność, która tam wyrośnie na wysokość ok.10cm.

Zakres planowanego do realizacji przedsięwzięcia obejmować będzie w szczególności następujące prace:

Prace przygotowawcze polegać będą na dostarczeniu komponentów budowlanych do granicy działki drogami powiatowymi i gminnymi. Instalacja farmy solarnej nie wymaga utwardzenie gruntu pod konstrukcjami paneli oraz pomiędzy nimi w czasie budowy oraz eksploatacji.

Prace budowlane polegać będą na:

- 1) wykonaniu konstrukcji montażowych przy pomocy wiertnicy;
- 2) montażu paneli słonecznych;
- 3) wykonaniu niezbędnej infrastruktury elektroenergetycznej w postaci podziemnego ciągu kablowego, oraz stacji transformatorowych;

4) budowie przyłącza energetycznego łączącego elektrownie słoneczne z infrastrukturą energetyczną Energa Dystrybucja.

Prace powykonawcze polegać będą na uruchomieniu elektrowni słonecznych i sprawdzeniu sprawności i prawidłowości funkcjonowania wszystkich urządzeń.

Działka inwestycyjna nie jest objęta miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.

b) powiązań z innymi przedsięwzięciami, w szczególności kumulowania się oddziaływań przedsięwzięć realizowanych i zrealizowanych, dla których została wydana decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach, znajdujących się na terenie, na którym planuje się realizację przedsięwzięcia, oraz w obszarze oddziaływania przedsięwzięcia lub których oddziaływania mieszczą się w obszarze oddziaływania planowanego przedsięwzięcia w zakresie, w jakim ich oddziaływania mogą prowadzić do skumulowania oddziaływań z planowanym przedsięwzięciem

Z przedłożonej dokumentacji wynika, że teren planowanego przedsięwzięcia należy do gruntów rolnych klasy V i VI, obecnie intensywnie użytkowanych rolniczo. Najbliższa zabudowa mieszkaniowa znajduje się w odległości ok. 100 m w kierunku zachodnim i jest to zabudowana zagrodowa wsi Krogule. Z załączonej do wniosku karty informacyjnej przedsięwzięcia wynika, że oddziaływanie planowanego przedsięwzięcia nie będzie wykraczać poza granice terenu objętego wnioskiem. Zgodnie z informacjami podanymi w dokumentacji, zarówno na terenie inwestycyjnym jak i w zasięgu jego oddziaływania, brak jest inwestycji, których oddziaływania mogłyby się kumulować z planowanym przedsięwzięciem.

c) różnorodności biologicznej, wykorzystywania zasobów naturalnych, w tym gleby, wody i powierzchni ziemi

Planowana inwestycja położona będzie na terenach rolniczych, na których roślinność zdominowana jest przez uprawy rolne. Nie planuje się wycinki drzew oraz krzewów.

Na etapie budowy przewiduje się zużycie energii elektrycznej, paliw silnikowych i materiałów w ilości niezbędnej do wykonania prac budowlanych. Zużycie to będzie wynikać między innymi z:

- pracy silników elektrycznych sprzętu budowlanego i montażowego,
- pracy silników spalinowych sprzętu budowlanego,
- wykonania podłączenia do istniejącej sieci energetycznej,
- wykonania innych robót budowlano-montażowych.

Na etap eksploatacji inwestycji przewiduje się szacunkowe zapotrzebowanie na energię w ilości 30kW.

Elektrownia słoneczna wykorzystuje energię elektryczną do zasilania urządzeń zainstalowanych wewnątrz np. systemu sterowania siłownią. Zapotrzebowanie elektrowni fotowoltaicznej na energię elektryczną wynosi około 30 kW. Energia ta pobierana jest bezpośrednio z sieci w sytuacji przestoju elektrowni, lub pobierana automatycznie w trakcie produkcji energii przez elektrownię.

W trakcie funkcjonowania elektrowni słonecznej i jej infrastruktury towarzyszącej nie będą powstawać odpady, z wyjątkiem niewielkich ich ilości związanych z pracami konserwacyjnymi. Odpady te będą zbierane przez służby dozoru technicznego, spełniające wymogi formalno - prawne w zakresie odzysku i unieszkodliwiania oraz zbierania i transportu tego typu odpadów, i wywożone na składowisko odpadów.

d) emisji i występowania innych uciążliwości

Uciążliwość planowanego przedsięwzięcia w fazie realizacji i eksploatacji inwestycji będzie związana z możliwością wystąpienia emisji pyłów i gazów oraz emisji hałasu, a także powstawaniem ścieków bytowych i odpadów.

W wyniku realizacji przedsięwzięcia powstanie niezorganizowana emisja substancji gazowych i pyłowych do powietrza, spowodowanych pracami montażowymi oraz powstających w wyniku spalania paliw w silnikach sprzętu budowlanego. Będzie ona okresowa, krótkotrwała i występować będzie w miejscu wykonywania robót. W związku z powyższym oddziaływanie inwestycji na jakość powietrza na etapie realizacji będzie niewielkie i ograniczone do najbliższego jej otoczenia. W celu redukcji emisji substancji gazowych i pyłowych do powietrza wprowadzono w niniejszej decyzji warunki konieczne do uwzględnienia przy realizacji inwestycji w pkt. II.18-19. Na etapie eksploatacji planowana inwestycja nie będzie powodowała emisji zanieczyszczeń do powietrza, eksploatacja instalacji będzie bezemisyjna.

Podczas prowadzenia prac budowlanych będzie miało miejsce także krótkotrwałe i okresowe obciążenie emisją hałasu spowodowaną pracą maszyn i urządzeń budowlanych. Prace te charakteryzować się będą bezpośrednim i krótkotrwałym oddziaływaniem, a wszelkie uciążliwości z tym związane będą miały charakter przemijający i ustąpią całkowicie po zakończeniu prac związanych z budową farmy fotowoltaicznej. W czasie eksploatacji przedmiotowego przedsięwzięcia głównymi źródłami emisji hałasu będą inwertery oraz stacja transformatorowa wykonana w prefabrykowanym kontenerze oraz w wyniku prowadzenia prac serwisowych. Ewentualna obecność serwisantów związana będzie z dojazdem samochodu osobowego bądź ciężarowego, prace odbywać się będą za dnia przez co nie będą uciążliwe. W celu zminimalizowania oddziaływań w pkt. II.22-23 sentencji niniejszej decyzji określono odpowiednie warunki.

Przedmiotowe przedsięwzięcie będzie się wiązać z powstawaniem odpadów na etapie budowy, które będą składowane w kontenerach w miejscach do tego przeznaczonych, a następnie zostaną zagospodarowane zgodnie z obowiązującymi przepisami. W celu uniknięcia lub ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko w otoczeniu przedmiotowej inwestycji – związanego z powstawaniem odpadów – Inwestor winien racjonalnie prowadzić gospodarkę odpadami, poprzez wypełnienie warunku wskazanego w pkt. II.17 sentencji niniejszej decyzji. W trakcie eksploatacji elektrowni fotowoltaicznej powstać mogą niewielkie ilości odpadów związanych z serwisowaniem urządzeń. Powstałe odpady zostaną zagospodarowane oraz unieszkodliwione przez specjalne firmy niezwłocznie po ich wytworzeniu.

W oparciu o opinię Dyrektora Zarządu Zlewni w Ciechanowie oraz po przeprowadzeniu własnej analizy przedłożonej dokumentacji, w celu ochrony środowiska gruntowo-wodnego przed zanieczyszczeniem, w sentencji niniejszej decyzji określono warunki w pkt. II. 9-16 i 20, o których mowa w art. 82 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy ooś.

Czyszczenie paneli wykonywane będzie przy użyciu zdemineralizowanej wody bez dodatku substancji chemicznych, w związku z czym nie przewiduje się ich oddziaływania na wody powierzchniowe, jak również pierwszy poziom wód gruntowych. Zabezpieczenie środowiska gruntowo – wodnego realizowane będzie poprzez instalację miski olejowej, która wykonana będzie z materiałów olejoodpornych i wodoodpornych, a ich pojemność powinna wynosić minimum 100% zawartości oleju w transformatorze.

Poza robotami montażowymi, przyłączeniowymi oraz okresową obsługą konserwacyjną, praca elektrowni słonecznej odbywa się bezobsługowo, bez udziału człowieka. Na terenie przedmiotowego przedsięwzięcia nie będą powstawały ani ścieki bytowe, ani technologiczne.

Natomiast ścieki deszczowe odprowadzane będą samoistnie na terenie działki objętej przedsięwzięciem do której inwestor posiada tytuł prawny, nie będzie ona narażona na kontakt z substancjami niebezpiecznymi.

Planowane przedsięwzięcie na etapie eksploatacji nie będzie wytwarzało żadnych stałych odpadów. Niewielkie ilości odpadów mogą powstawać podczas prac serwisowo-remontowych. Odpady będą wywożone z miejsca przez specjalistyczne firmy i odpowiednio utylizowane lub poddawane procesowi odzysku.

e) ocenionego w oparciu o wiedzę naukową ryzyka wystąpienia poważnych awarii lub katastrof naturalnych i budowlanych, przy uwzględnieniu używanych substancji i stosowanych technologii, w tym ryzyka związanego ze zmianą klimatu

Planowane przedsięwzięcie nie zalicza się do zakładów o dużym lub zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. 2016 poz. 138).

Przedmiotowe przedsięwzięcie nie stwarza ryzyka wystąpienia poważnych awarii lub katastrof naturalnych czy budowlanych.

f) przewidywanych ilości i rodzaju wytwarzanych odpadów oraz ich wpływu na środowisko, w przypadkach gdy planuje się ich powstawanie

Panele fotowoltaiczne wykorzystane podczas realizacji inwestycji objęte są certyfikatem FullPVCycle – każdy zużyty lub uszkodzony panel podlegać będzie 100% procesowi recyklingowemu (krzem, szkło, aluminium).

Zużyte lub uszkodzone panele fotowoltaiczne będą gromadzone, aby następnie zostać wywiezione z miejsca inwestycji i poddawane procesowi recyklingu.

Kable solarne oraz pozostałe kable elektryczne podlegają pełnemu procesowi recyklingowemu.

Pozostała infrastruktura techniczna w postaci inwerterów oraz rozdzielnic nn/SN zostanie również poddana recyklingowi. Procesem recyklingu zajmować będzie się wyspecjalizowana firma zewnętrzna.

Podczas budowy parku solarne przewiduje się występowanie następujących odpadów: żelazo i stal (17 04 05), gleba i ziemia (17 05 04), szkło (17 02 02), kable inne niż wymienione w 17 04 10 (17 04 11), kable zawierające ropę naftową, smołę i inne substancje niebezpieczne* (17 04 10), niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne (20 03 01).

Podczas eksploatacji parku solarne przewiduje się występowanie następujących rodzajów odpadów: żelazo i stal (17 04 05), szkło (17 02 02), niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne (20 03 01), zużyte urządzenia zawierające niebezpieczne elementy inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 (16 02 13).

Odpady te wynikać będą z ewentualnych prac serwisowo – remontowych. Odpady będą wywożone z miejsca przez specjalistyczne firmy i odpowiednio utylizowane lub poddawane procesowi recyklingu.

g) zagrożenia dla zdrowia ludzi, w tym wynikającego z emisji

Najbliższa zabudowa mieszkaniowa znajduje się w odległości ok. 100 m. od ogrodzenia inwestycji. Przedmiotowe przedsięwzięcie nie stwarza zagrożenia dla zdrowia ludzi.

2) usytuowanie przedsięwzięcia, z uwzględnieniem możliwego zagrożenia dla środowiska, w szczególności przy istniejącym i planowanym użytkowaniu terenu, zdolności samooczyszczania się środowiska i odnawiania się zasobów naturalnych, walorów przyrodniczych i krajobrazowych oraz uwarunkowań miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego – uwzględniające:

a) obszary wodno-błotne, inne obszary o płytkim zaleganiu wód podziemnych, w tym siedliska łąkowe oraz ujścia rzek

Planowane zamierzenie nie będzie realizowane na obszarach wodno-błotnych bądź w ich bezpośrednim sąsiedztwie oraz na innych obszarach o płytkim zaleganiu wód podziemnych, w tym na terenach siedlisk łąkowych bądź w ujściach rzek.

b) obszary wybrzeży i środowisko morskie

Przedmiotowe przedsięwzięcie leży poza obszarami wybrzeży i nie dotyczy środowiska morskiego.

c) obszary górskie lub leśne

Przedmiotowe przedsięwzięcie leży poza obszarami górkimi i leśnymi.

d) obszary objęte ochroną, w tym strefy ochronne ujęć wód i obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych

Z karty informacyjnej przedsięwzięcia wynika, iż na obszarze nie występują obszary objęte ochroną i obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych.

e) obszary wymagające specjalnej ochrony ze względu na występowanie gatunków roślin, grzybów i zwierząt lub ich siedlisk lub siedlisk przyrodniczych objętych ochroną, w tym obszary Natura 2000, oraz pozostałe formy ochrony przyrody

Planowana inwestycja zlokalizowana będzie poza granicami obszarów podlegających ochronie na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2021 r. poz. 1098, ze zm., zwanej dalej „ustawą o ochronie przyrody”). Najbliższym obszarem Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 jest obszar Natura 2000 – Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej PLH140015. Obszar zlokalizowany jest w odległości ok. 1,2 km od granic inwestycji. Inwestycja znajduje się również w odległości 1,2 km od korytarza ekologicznego Dolina Wkry1. Inwestycja znajduje się również przy granicy lokalnego korytarza migracji zwierząt przebiegającego przez tereny leśne łączące Dolinę Wkry z Doliną Narwi.

W celu ochrony gatunków chronionych mogących potencjalnie występować w granicach inwestycji i w strefie jej oddziaływania nakazano, aby przed podjęciem prac związanych z jej realizacją teren przedsięwzięcia skontrolować pod kątem ich obecności, w szczególności zwierząt, które mogą wystąpić na terenie nieruchomości objętych zamierzeniem. W przypadku ich stwierdzenia należy podjąć odpowiednie działania, w tym wystąpić do właściwego organu o stosowne decyzje derogacyjne. Niniejsze ma na celu zapobieżenie przypadkowemu uśmierceniu zwierząt chronionych i zniszczeniu ich siedlisk, a także zagwarantowanie prowadzenia prac z najwyższą dbałością o środowisko przyrodnicze oraz uwzględnienie przepisów z zakresu ochrony gatunkowej. Prowadzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym lub w tym okresie pod nadzorem ornitologicznym zapobiegnie niepokojeniu ptaków mogących gniazdować na analizowanym terenie, a także ograniczy ich śmiertelność.

Ze względu na konieczność wykonywania wykopów podczas realizacji inwestycji, a tym samym możliwość uwięzienia w nich drobnych zwierząt, w tym gatunków podlegających ochronie,

wprowadzono warunek dotyczący zabezpieczenia i regularnej kontroli wykopów do czasu ich zasypania. Sposób montażu siatki lub paneli ogrodzenia ma na celu umożliwienie swobodnego przemieszczania się przez teren farmy drobnych zwierząt. Zastosowanie modułów fotowoltaicznych o powierzchni antyrefleksyjnej zapobiegnie niepożądanemu efektowi odbicia światła od powierzchni paneli, czyli tzw. olśnieniu ornitofauny.

Wprowadzony warunek ma na celu zapobieżenie okaleczenia lub uśmiercenia gatunków zwierząt, w tym ptaków, które mogą wykorzystywać teren inwestycji jako miejsce żeru, odpoczynku lub rozrodu w trakcie eksploatacji inwestycji. Zastosowanie mieszanki traw i ziół z uwzględnieniem ich pochodzenia oraz panujących w obrębie farmy warunków siedliskowych pozwoli na szybkie i trwałe zadarnienie powierzchni biologicznie czynnych oraz szybkiej ich kolonizacji przez drobne, dziko żyjące zwierzęta, a także przyczyni się do nierozprzestrzeniania gatunków obcych roślin, wśród których nie można wykluczyć taksonów inwazyjnych.

f) obszary, na których standardy jakości środowiska zostały przekroczone lub istnieje prawdopodobieństwo ich przekroczenia,

Z przedstawionej dokumentacji wynika, że przedmiotowe przedsięwzięcie nie jest zlokalizowane na obszarze, na którym standardy jakości środowiska zostały przekroczone lub istnieje prawdopodobieństwo ich przekroczenia.

g) obszary o krajobrazie mającym znaczenie historyczne, kulturowe lub archeologiczne,

Przedmiotowe przedsięwzięcie znajduje się poza obszarami o krajobrazie mającym znaczenie historyczne, kulturowe lub archeologiczne.

h) gęstość zaludnienia,

Gęstość zaludnienia na terenie gminy Nasielsk wynosi ok. 63 os./km² (wg GUS 2021r.).

i) obszary przylegające do jezior,

W zasięgu oddziaływania inwestycji w jej najbliższej okolicy nie występują jeziora.

j) uzdrowiska i obszary ochrony uzdrowiskowej,

W rejonie realizacji przedsięwzięcia brak jest uzdrowisk i obszarów ochrony uzdrowiskowej.

k) wody i obowiązujące dla nich cele środowiskowe;

Zgodnie z postanowieniem Dyrektora Zarządu Zlewni w Dębem Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, przedmiotowe przedsięwzięcie zlokalizowane jest na terenie JCWP o nazwie PLRW20001726719699 – Klusówka. Rozpatrywana jednolita część wód powierzchniowych posiada status naturalnej części wód. Za jej cel środowiskowy uznano osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego oraz dobrego stanu chemicznego. Aktualnie posiada on zły stan ogólny, a nieosiągnięcie celów środowiskowych uznano za zagrożony. Derogację osiągnięcia celów środowiskowych wyznaczono na rok 2027. Uzasadnienie derogacji wiąże się z brakiem możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty. Z uwagi na niską wiarygodność oceny i związany z tym brak możliwości wskazania przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu brak jest możliwości zaplanowania racjonalnych działań naprawczych.

Zaplanowanie i wdrożenie jakichkolwiek działań będzie generowało nieuzasadnione koszty. W związku z tym w JCWP zaplanowano działanie mające na celu rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn.

Takie etapowe postępowanie pozwoli na racjonalne zaplanowanie niezbędnych działań i zapewnienie ich wymaganej skuteczności.

Zgodnie z planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, planowane przedsięwzięcie znajduje się na terenie JCWPD o kodzie PLGW200054 aktualnie rozpatrywana jednolita część wód podziemnych posiada dobry stan chemiczny i ilościowy, a osiągnięcie celów środowiskowych nie jest zagrożony.

Z uwagi na rodzaj, skalę i lokalizację przedsięwzięcia oraz planowane zastosowania rozwiązania chroniące środowisko przewiduje się, iż realizacja i eksploatacja oraz likwidacja przedsięwzięcia nie spowoduje ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych oraz będzie odbywała się w sposób zapewniający nienaruszalność przepisów prawa, dotyczących ochrony wód, określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 października 2016r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. z dnia 28 listopada 2016r. poz. 1911).

Planowana inwestycja nie znajduje się w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią wynikającym ze studiów ochrony przeciwpowodziowej określonych w art. 549 ustawy z dnia 20 lipca 2017r. – Prawo wodne, zgodnie z którym studia ochrony przeciwpowodziowej dla poszczególnych rzek zachowują ważność do czasu przekazania organom określonym w art. 171 ust. 4 pkt 7-9 Prawa wodnego map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego dla tych rzek.

3) rodzaj, cechy i skalę możliwego oddziaływania rozważanego w odniesieniu do kryteriów wymienionych w pkt 1 i 2 oraz w art. 62 ust. 1 pkt 1, wynikające z:

a) zasięgu oddziaływania – obszaru geograficznego i liczby ludności, na którą przedsięwzięcie może oddziaływać

Zasięg przestrzenny oddziaływania przedsięwzięcia ograniczy się do najbliższego otoczenia miejsca jego realizacji.

b) transgranicznego charakteru oddziaływania przedsięwzięcia na poszczególne elementy przyrodnicze,

Ze względu na rodzaj planowanej inwestycji oraz jej lokalizację nie wystąpi transgraniczne oddziaływanie na środowisko.

c) charakteru, wielkości, intensywności i złożoności oddziaływania, z uwzględnieniem obciążenia istniejącej infrastruktury technicznej oraz przewidywanego momentu rozpoczęcia oddziaływania,

Z informacji zawartych w karcie informacyjnej przedsięwzięcia nie wynika możliwość występowania oddziaływań o znacznej wielkości, intensywności lub złożoności. Planowane przedsięwzięcie nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko.

d) prawdopodobieństwa oddziaływania,

Informacje zawarte w dokumentacji potwierdzają pewność wystąpienia oddziaływań na etapie realizacji przedsięwzięcia. Bezpośrednie oddziaływania będą miały jedynie zasięg lokalny i ograniczą się do najbliższego otoczenia inwestycji.

e) czasu trwania, częstotliwości i odwracalności oddziaływania,

Oddziaływania będą występować podczas budowy i eksploatacji. Oddziaływania powstałe na etapie realizacji przedsięwzięcia będą krótkotrwałe i ustąpią po zakończeniu prac budowlanych.

f) powiązań z innymi przedsięwzięciami, w szczególności kumulowania się oddziaływań przedsięwzięć realizowanych i zrealizowanych, dla których została wydana decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach, znajdujących się na terenie, na którym planuje się realizację przedsięwzięcia, oraz w obszarze oddziaływania przedsięwzięcia lub których oddziaływania mieszczą się w obszarze oddziaływania planowanego przedsięwzięcia – w zakresie, w jakim ich oddziaływania mogą prowadzić do skumulowania oddziaływań z planowanym przedsięwzięciem,

Informacje zawarte w dokumentacji wskazują na brak możliwości wystąpienia oddziaływań związanych z innymi przedsięwzięciami.

g) możliwości ograniczenia oddziaływania.

Zaplanowana przez Inwestora organizacja i technologia robót budowlanych oraz jakość przewidzianych do wykorzystania materiałów maksymalnie ograniczają prognozowane oddziaływania na środowisko.

W dniu 11 czerwca 2021r. do organu wpłynął wniosek GRAND AGRO Fundacja Ochrony Środowiska Naturalnego o dopuszczenie organizacji społecznej do postępowania administracyjnego w charakterze uczestnika na prawach strony w niniejszym postępowaniu. Pismem z dnia 15 lipca 2021r. organ powiadomił GRAND AGRO Fundacja Ochrony Środowiska Naturalnego, że na obecnym etapie postępowania nie stwierdzono konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedmiotowego przedsięwzięcia na środowisko, wobec czego nie zachodzą przesłanki określone w art. 44 ustawy ooś. Organ poinformował wnioskodawcę, że rozpatrzenie wniosków Fundacji na podstawie art. 44 ust. 1 ustawy ooś, nastąpi w terminie 14 dni od daty wydania przez tut. organ postanowienia w sprawie obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania omawianego przedsięwzięcia na środowisko.

Na podstawie złożonych przez inwestora dokumentów, w tym mapy ewidencyjnej poświadczonej przez właściwy organ, ustalono strony przedmiotowego postępowania. Stwierdzono, że liczba stron postępowania wynosi powyżej 10 osób, wobec czego strony postępowania o podejmowanych czynnościach organu były zawiadamiane przez obwieszczenia, zgodnie z art. 74 ust. 3 ustawy ooś.

Burmistrz Nasielska prowadząc postępowanie zapewnił stronom czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji umożliwił im wypowiedzenie się, co do zebranych dowodów materiałów oraz zgłoszonych żądań. Informacje o dokumentach wydanych w sprawie zamieszczane były w publicznie dostępnym wykazie danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie.

Po przeprowadzeniu wnikliwej analizy dostarczonych wraz z wnioskiem materiałów względem uwarunkowań wymienionych w art. 63 ust. 1 ustawy ooś oraz biorąc pod uwagę rodzaj, charakter i skalę planowanego przedsięwzięcia, Burmistrz Nasielska stwierdza, że planowana inwestycja nie będzie znacząco oddziaływać na środowisko.

Z uwagi na powyższe orzeczono jak w sentencji.

Pouczenie

Od niniejszej decyzji stronie służy prawo wniesienia odwołania, za pośrednictwem Burmistrza Nasielska do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Warszawie w terminie 14 dni od daty jej doręczenia.

W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję.

W przypadku zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania od decyzji I instancyjnej, strona nie może złożyć w tej sprawie również skargi do sądu administracyjnego.

Z up. BURMISTRZA
mgr Jadwiga Szymańska
KIEROWNIK WYDZIAŁU
Środowiska i Rozwoju Obszarów Wiejskich

Załączniki:

- Charakterystyka planowanego przedsięwzięcia zgodnie z art. 84 ust. 2 ustawy ooś

Otrzymują:

1. S.M.B. Ampex, ul. Łączyny 1, 02-820 Warszawa
2. strony postępowania poprzez obwieszczenie
3. a/a

Do wiadomości:

1. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
ul. H. Sienkiewicza 3, 00-015 Warszawa
2. Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
Zarząd Zlewni w Dębem, 05-140 Serock
3. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Dworze Mazowieckim,
ul. Chemików 6, 05-100 Nowy Dwór Mazowiecki

ŚROW.6220.10.2021.IB.33

Załącznik do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach

Charakterystyka przedsięwzięcia zgodnie z art. 84 ust.2 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2022r., poz. 1029 ze zm.)

Przedsięwzięcie polega na instalacji paneli fotowoltaicznych wraz z infrastrukturą techniczną (konstrukcje i elementy montażowe, panele fotowoltaiczne, inwertery DC/AC, okablowanie solarne, kontenerowe rozdzielnice NN/SN, układy pomiarowo - zabezpieczające, linie kablowe oraz pozostałe oprzyrządowanie) służącej do wytwarzania energii elektrycznej z energii słońca o łącznej max do 3MW. Przedsięwzięcie realizowane będzie na działkach nr 57/3, 59/2, 60/2 i 362/2 w miejscowości Nuna.

Powierzchnia całkowita nieruchomości, na której planowane jest przedsięwzięcie wynosi 7,92 ha, grunty zajęte pod panele wynosić będą max. 3,5 ha, natomiast powierzchnia pod zabudowę instalacji 4,5 ha. Realizacja przedsięwzięcia nastąpi jedynie na terenach gruntów ornych klasy V i VI, obecnie intensywnie użytkowanych rolniczo.

Na całym obszarze inwestycji planowane jest usytuowanie do 9000 paneli fotowoltaicznych w zależności od wyboru mocy nominalnej i wielkości pojedynczego modułu. Panele fotowoltaiczne układane będą na stołach montażowych mieszczących 4 szt. dwu podporowe (w tym systemie montażowym wysokość wynosić będzie 4 metry). Panele fotowoltaiczne zamontowane na stalowych konstrukcjach montażowych nachylone będą pod kątem od 23 do 28 stopni. Poszczególne panele połączone będą ze sobą kablami solarnymi tworzącymi sekcje. Każda z sekcji połączona zostanie z falownikami napięcia (inwerterów DC/AC) za pomocą kabli solarnych biegnących w korytarzach połączonych z metalową konstrukcją nośną. Na całym obszarze inwestycji planowane jest usytuowanie max 120 falowników napięcia – liczba uzależniona będzie od wyboru rozwiązania technologicznego i możliwa będzie do określenia na dalszym etapie.

Falowniki napięcia połączone zostaną następnie z stacjami transformatorowymi/rozdzielnicami nn/SN wyposażonymi w niezbędne układy pomiarowo – zabezpieczające. Na całym obszarze inwestycji planowane jest usytuowanie max 3 kontenerowych rozdzielnic o wymiarach 3x6 metra oraz wysokości do 4 metrów.

Planowana inwestycja zlokalizowana będzie poza granicami obszarów podlegających ochronie na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2021 r. poz. 1098, ze zm., zwanej dalej „ustawą o ochronie przyrody”). Najbliższym obszarem Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 jest obszar Natura 2000 – Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej PLH140015. Obszar zlokalizowany jest w odległości ok. 1,2 km od granic inwestycji. Inwestycja znajduje się również w odległości 1,2 km od korytarza ekologicznego Dolina Wkry1. Inwestycja znajduje się również przy granicy lokalnego korytarza migracji zwierząt przebiegającego przez tereny leśne łączące Dolinę Wkry z Doliną Narwi.

Z up. BURMISTRZA

mgr Jadwiga Szymańska
KIEROWNIK WYDZIAŁU
Środowiska i Rozwoju Obszarów Wiejskich

